

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/18/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2611210413
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dominika Horváthová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2611210413.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Dominika Horváthová a sudkýň: JUDr. Ľubica Spálová a JUDr. Andrea Dudášová, v právnej veci žalobcov: 1. A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, adresa D., E. XXXX/XX, 2. B. C., nar. XX.XX.XXXX, adresa D., E. XXXX/XX, obaja právne zastúpení: Advokátska kancelária Machová s.r.o., so sídlom Skalica, Sasinkova 886/16, IČO: 36 864 544, proti žalovaným: 1. C. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. G. H. X, zastúpený advokátom: JUDr. Dušan Klimo, so sídlom Žiar nad Hronom, Sládkovičova ulica 16/61, 2. Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom Bratislava, Dostojevského rad 4, IČO: 00 151 700, o zaplatenie 8.500,- eur a 16.600,- eur, na odvolanie žalobcov 1 a 2 a žalovaných 1 a 2 proti rozsudku Okresného súd Senica č.k. 4C/154/2011-386 zo dňa 22.06.2016, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd p r i p ú š ť a čiastočné späťvzatie žaloby v časti, ktorou sa žalobcovia domáhajú zaplatenia sumy vo výške 10.000,- eur v prospech žalobcu 2, rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti z r u š u j e a konanie z a s t a v u j e .

II. Odvolacie konanie o odvolaní žalovanej 2 z a s t a v u j e .

III. Rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že žalovaný 1 a žalovaná 2 sú povinní zaplatiť žalobkyni 1 sumu vo výške 4.000,- eur a žalobcovi 2 sumu vo výške 6.600,- eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.

IV. Vo zvyšku zamietajúceho výroku rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

V. Žalobkyni 1 a žalobcovi 2 p r i z n á v a voči žalovaným 1 a 2 nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie, odvolacích konaní a dovolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie prvým výrokom uložil žalovaným 1 a 2 povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 2 sumu 10.000,- eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Druhým výrokom vo zvyšku žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tretím výrokom tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. Súd rozhodnutie odôvodnil s použitím ust. § 11, § 13 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 1, 4, § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

3. Súd prvej inštancie vychádzal z toho, že žalobcovia sa po pripustení zmeny žaloby domáhali, aby súd zaviazal žalovaných 1 a 2 spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch sumu 8.500,- eur žalobkyni 1 a sumu 16.600,- eur žalobcovi 2 z titulu náhrady nemajetkovej ujmy za zásah do života žalobcov v dôsledku tragickej smrti F. C., ktorý zahynul pri dopravnej nehode, ktorú spôsobil žalovaný 1. Zomretý F. C. bol manželom žalobkyne 1 a otcom žalobcu 2. Žalovaný 1 s návrhom nesúhlasil, nepopieral existenciu nároku žalobcov, ale výšku odškodnenia, ponechal na úvahe súdu. Žalovaný 2 žiadal návrh zamietnuť pre nedostatok pasívnej legitímácie. Súd prvej inštancie sa prednostne vysporiadal s otázkou pasívnej legitímácie žalovaného 1 so záverom, že táto v danom prípade je daná. Čo sa týka zodpovednosti žalovaného 2 uviedol, že podľa čl. 3 ods. 1 Smernice Rady č. 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti každý členský štát prijme v súlade s článkom 4 všetky primerané opatrenia, aby zabezpečil, že zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou vozidiel obvykle sa nachádzajúcich na jeho území je pokrytá poistením. V rámci náhrady škody podľa § 4 ods. 1, § 4 ods. 2 a § 4 ods. 4, § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, s prihliadnutím k samotnému účelu povinného zmluvného poistenia za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorových vozidiel, sa za použitia eurokonformného výkladu práva Európskej únie v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma pozostalých obetí dopravnej nehody peňažnou formou ako zadosťučinenie podľa § 13 ods. 2 a 3 OZ. Táto náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch tak patrí do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle vyššie uvedeného zákona. Súdny dvor vo svojom rozhodnutí C-22/12 zo dňa 24.10.2013 konštatoval, že čl. 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24.04.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, čl. 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30.12.1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11.05.2005, a čl. 1 ods. 1 tretej smernice Rady 90/232/EHS z 14.05.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že aj žalovaný 2 je pasívne legitimovaný v tomto konaní.

4. Súd prvej inštancie ďalej skúmal vzájomný vzťah F. C. a žalobkyne 1 ako jeho manželky. Zo spisu Okresného súdu Skalica sp. zn. 3C/48/2010 bolo v konaní preukázané, že A. B. C. podala dňa 25.06.2010 návrh na rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov voči maloletému dieťaťu. Svoj návrh odôvodnila tým, že jej manžel F. C. stále vymýšľal so štúdiom na vysokej škole, avšak žiadnu nedorobil. Následne vystriedal niekoľko zamestnaní, pričom v žiadnom dlhodobu nevydržal. Následkom toho bolo, že poriadne nezarábal, keď niečo zarobil aj sám strovil. Financovanie rodiny tak bolo na pleciah navrhovateľky. Manžel sa choval nezodpovedne k rodine, nemal starosť o zabezpečenie rodiny, pričom sa staral len o svoje potreby a záujmy. Pri konverzácii o riešení problémov bol vždy agresívny, robil scény, vykrikoval, fyzicky napádal navrhovateľku, rozbíjal nábytok a pod. Navrhovateľka sa hanbila pred susedmi v činžiaku. Maloletý syn v dôsledku týchto skutočností trpel. Odporca sa choval chladno a odmerane, bez záujmu o rodinu a manželku, bez zodpovednosti vo vzťahu k rodine. Z predmetného spisu tiež ďalej vyplynulo, že žalobkyňa 1 ako navrhovateľka podala riadny návrh súčasne spolu so zaplateným súdnym poplatkom. Predmetné konanie bolo uznesením č.k. 3C/48/2010-9 zo dňa 10.09.2010, právoplatné dňa 07.10.2010, zastavené z dôvodu späťvzatia návrhu navrhovateľkou. Navrhovateľka vzala svoj návrh späť listom zo dňa 07.07.2010, teda po smrti F. C.. Súd mal tiež z vykonaného dokazovania preukázané, že vzájomné vzťahy medzi manželmi boli narušené aj požívaním alkoholu a iných návykových látok, ktorá skutočnosť vyplynula zo znaleckého posudku č. 23/2010 zo dňa 14.09.2010 pripojeného k trestnému spisu 2T/9/2011 (prítomnosť metamfetamínu a kanabinoidov v tele F. C. v čase jeho smrti). Na základe uvedených skutočností mal súd nepochybne preukázané, že vzťahy medzi manželmi boli v čase pred smrťou F. C. vážne narušené, napäté a disharmonické s následným rozhodnutím navrhovateľky podať návrh na rozvod a nezotrvať ďalej v tomto vzťahu. Súd tak zamietol návrh navrhovateľky v 1. rade v časti o zaplatenie 8.500,- eur, nakoľko nebolo preukázané,

že navrhovateľka utrpela ujmu na svojom súkromnom živote v dôsledku uvedenej dopravnej nehody a následnej smrti manžela. Manželia nemali harmonické manželstvo ani vytvorené vzájomné pozitívne citové väzby tak, ako to tvrdí navrhovateľka vo svojom návrhu. Čo sa týka argumentu žalobkyne 1, že návrh na rozvod podala z dôvodu, aby postrašila svojho manžela (aby si tento našiel stabilné zamestnanie), toto tvrdenie súd považuje za účelové a nepreukázané. Pri podaní návrhu na rozvod manželstva je vzťah medzi manželmi v takom štádiu, kedy jeden z manželov považuje ďalšie spolužitie v tomto vzťahu za ďalej nepredstaviteľné a nemá záujem naďalej v ňom zotrvať. Navrhovateľka uviedla, že návrh na rozvod podala len za účelom donútenia svojho manžela k určitým úkonom. Platné právo však navrhovateľke nepriznáva donucovaciu moc, ktorou by mohla zasiahnuť do slobodnej sféry inej fyzickej osoby. Takouto donucovacou mocou disponujú len príslušné zákonom určené orgány verejnej moci, ktoré konajú v medziach Ústavy Slovenskej republiky, zákonov a iných právnych predpisov. Argument navrhovateľky vykazuje znaky špekulatívnosti, a v prípade, že by bol preukázaný ako pravdivý, súd by musel návrh navrhovateľky rovnako zamietnuť, keďže takáto úvaha navrhovateľky by opätovne preukazovala narušené vzťahy medzi manželmi, keď je nemysliteľné, aby v rámci štandardných harmonických vzťahov medzi manželmi prichádzalo do úvahy vynucovanie určitého konania návrhom na rozvod jedného manžela voči druhému manželovi prostredníctvom súdu ako orgánu verejnej moci. Navrhovateľka by sa tým dopustila zneužitia práva, pričom súdu takáto úloha ani neprislúcha. Navyše súd nie je povinný skúmať skutočné dôvody, ktoré viedli navrhovateľku k podaniu návrhu, nakoľko sa predpokladá, že pri podaní návrhu na rozvod za účelom dosiahnutia cieľa určeného v návrhu, skutočnosti a dôvody uvedené v návrhu sú pravdivé a že si je vedomá všetkých následkov, ktoré návrh a jeho obsah spôsobuje. Z výpovedí svedkov vyplynulo, že títo si nevšimli, že by medzi manželmi dochádzalo k väčším hádkam alebo konfliktom. Súd je však toho názoru že vystupovanie manželov voči tretím osobám nemožno stotožňovať so skutočným obsahom súkromnej sféry manželov. Vzájomné osobné vzťahy medzi manželmi, ktoré boli súčasťou každodenného života každého z manželov, treba posudzovať podľa ich skutočného obsahu a nielen v závislosti od príležitostného vonkajšieho hodnotenia tretích osôb.

5. Súd prvej inštancie sa zaoberal vzťahom medzi žalobcom 2 a jeho otcom F. C. a vplyvom tohto vzťahu na súkromie maloletého. Ochrana práva na súkromie zahŕňa širokú ochranu intímnej sféry, vnútorného myšlienkového, či citového života človeka, jeho život v rodine, vo vzťahu k inej osobe, s ktorou je v úzkom citovom, priateľskom alebo obdobnom vzťahu. V konaní bolo vykonaným dokazovaním preukázané, že smrťou otca maloletého došlo k zásahu do jeho osobnostných práv, a to do jeho súkromného života. Vzťahy medzi otcom a maloletým boli na dobrej úrovni a medzi obidvomi boli vytvorené štandardné citové väzby zodpovedajúce vzťahu syna a otca. Strata otca ako osoby blízkej, prihliadajúc aj na vek maloletého v čase dopravnej nehody, predstavuje mimoriadne nepriaznivý zásah do osobnej sféry maloletého, predovšetkým do jeho citového a psychického života. Tento zásah pôsobí negatívne nielen smerom do prítomnosti, ale aj smerom do budúcnosti maloletého, ktorá skutočnosť ho môže v rôznych smeroch ovplyvniť. Smrť otca v dôsledku dopravnej nehody nemožno určite považovať za štandardnú životnú situáciu. Čo sa týka určenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy, súd vychádzal z ustanovenia § 13 ods. 3 OZ, podľa ktorého výška náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Nakoľko zákon presným spôsobom nešpecifikuje, ako sa má táto náhrada vypočítavať, súd prihliadal na samotnú udalosť, ktorou je smrť otca, ako aj na jej následky. Ako už bolo uvedené, smrť otca predstavovala značný zásah do citových väzieb maloletého vo vzťahu k otcovi. Súd okrem toho prihliadal aj na samotnú osobu otca, jeho postavenie a vzťah k rodine. Otec maloletého viedol z hľadiska stability zamestnania neusporiadaný život, nemal stálu prácu, prácu často menil. Vo vzťahu k rodine a svojmu synovi bol do určitej miery nezodpovedný. Okrem toho, ako už bolo preukázané, otec maloletého požíval návykové látky, pričom prevažnú mieru zodpovednosti za starostlivosť o rodinu prenechával na svoju manželku. Všetky tieto aspekty konania a správania sa zomretého mali tiež vplyv na maloletého a treba ich považovať za súčasť vzťahu medzi otcom a synom, nakoľko osobnosť otca a jeho správanie má podstatný vplyv na vývoj osobnosti dieťaťa. Podstatou a účelom nemajetkovej ujmy v peniazoch je poskytnúť fyzickej osobe, ktorej osobnostné právo bolo porušené, priznanie peňažnej satisfakcie. Keďže skutočnú ujmu nie je možné presne zistiť, možno ju len predpokladať, výška nemajetkovej ujmy sa nedá presne vyčíslieť a teda ani preukázať. Súd zohľadnil skutočnosť, že v dôsledku jeho úmrtia prišlo k nepredvídateľnému a definitívnemu prerušeniu rodinných a citových väzieb medzi zomretým a jeho synom. Na základe uvedených skutočností súd považoval za primeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy za zásah do súkromia žalobcu 2 tak, ako to určil, teda v sume 10.000,- eur, pričom vo zvyšku návrh zamietol. Vzhľadom na povahu a priebeh prejednávanej veci

a účastníkov konania o náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

6. Proti tomu rozsudku podali odvolanie všetky sporové strany, žalobkyňa 1 podala odvolanie v časti zamietnutia žaloby, žalobca 2 v časti zamietnutia žaloby nad sumu 10.000,- Eur, žalovaný 1 v časti vyhovenia žalobe u žalobcu 2 a žalovaný 2 v časti vyhovenia žalobe proti nemu uložením povinnosti plniť so žalovaným 1 spoločne a nerozdielne.

7. Žalovaný 1 prostredníctvom svojho právneho zástupcu podal odvolanie z dôvodov, že priznanie peňažnej nemajetkovej ujmy nie je zákonným pravidelným nárokom, ale mimoriadnym opatrením, pokiaľ bežné zákonom určené formy odškodnenia sa javia ako nedostatočné. Zákon potom pre priznanie tohto nároku určuje taxatívne stanovené povinnosti, ku ktorým rozhodujúci súd pri priznaní uplatnených nárokov musí prihliadnuť. Žalobný návrh bol podaný v zmysle § 15 Občianskeho zákonníka, keď poškodený zomrel. Uplatnené nároky nie sú obsahom, rozsahom ani funkciou zhodné s osobnostnými právami zosnulého. Pre priznanie nárokov uplatnených v žalobe bol súd prvej inštancie povinný od žalobcov zabezpečiť dôkazy k akej povahy zásahu do osobnostných práv žalobcu na druhom mieste došlo, do ktorého z konkrétnych osobnostných práv bol zásah vykonaný, aký bol rozsah dopadu a následky zásahu do nemateriálnej sféry žalobcu na druhom mieste a tiež, ktorý z týchto zásahov spôsobil žalovaný 1. Tohto právneho názoru bol i odvolací krajský súd, keď prvostupňovému súdu prvýkrát rozhodnutie vrátil a uložil mu okrem naštudovania rozvodového spisu vykonať dôkazy v horeuvedenom rozsahu a následne opätovne rozhodnúť. Pokiaľ ide o výšku uplatnenia a priznania peňažnej nemajetkovej ujmy, zákon dáva súdu právo o tejto rozhodnúť podľa svojej úvahy. Táto úvaha však nemôže byť svojvoľná súdu a teda arbitrárna a má vychádzať na zdôvodnenia opretého práve o vyššie uvedené dôkazy, ktoré sú podkladom pre existujúcu dôvodnosť žalobného nároku. Súd prvej inštancie o uplatnenom nároku žalobcom 1 sa týmito úvahami riadil. Vo vzťahu k žalobcovi 2 uviedol len právny názor, že skúmal jeho vzťah so zosnulým a jeho vplyv na jeho súkromie. Konštatoval, že smrťou otca došlo k zásahu do jeho osobnostných práv. Neuvedol, že na základe akých vykonaných dôkazov dospel k prijatému záveru. Vzťah žalobcu 2 a zosnulého otca označil za vzťah na dobrej úrovni a dopravnú nehodu za mimoriadne nepriaznivý zásah do osobnostnej sféry maloletého žalobcu 2 a to i do budúcnosti. Tento názor by mohol byť uplatnený, pokiaľ by to neodporovalo preukázaným a vykonaným dôkazom v konaní vyplývajúcich najmä už z uvádzaného návrhu na rozvod manželstva, kde matka o vzťahu otca a dieťaťa uviedla, že nebohý sa k rodine správa nezodpovedne, nestará sa o zabezpečenie rodiny, stará sa výhradne sám o seba a svoje záujmy, matka maloletého žije so zosnulým v strachu a bojí sa o seba a má strach o maloletého. Tvrdila, že nezáleží mu na tom, že chlapec trpí, je mu jedno, či niečo nepotrebuje, vôbec sa o nich nestará a nezaujíma. Pre neho sú so synom nič. Horeuvedené skutočnosti sú výslovne pravdivé slová uvádzané matkou ako zákonnou zástupkyňou v rozvodovom návrhu, teda osoby najbližšie žijúcej so žalobcom 2. Súd prvej inštancie z právneho relevantného dôkazu vyvodil mimoriadne nepriaznivý zásah do osobnostnej sféry žalobcu 2. Neprehliadol, že zosnulý požíval návykové látky, ktoré ovplyvňovali jeho chovanie nielen k matke, ale i k maloletému žalobcovi. Nie je preto možné sa stotožniť s takýmto prijatým právnym názorom súdu prvej inštancie, nakoľko je sám o sebe vágny, nevychádzajúci z vykonaných dôkazov. Súd prvej inštancie neprehliadol na skutočnosť, že k prerušeniu vzťahu otca a syna malo dôjsť tak či onak rozvodom manželstva, keď návrh bol zobrať späť až po smrti otca účelovo za cieľom zachovania si žalobkyne vdovského dôchodku. Súd prvej inštancie vo vzťahu k žalobkyňi 1 správne ustálil, že jej snaha naplňuje znaky ziskuchtivosti. Špekulatívnosť voči žalovanému 1 je preukázaná aj skutočnosťou, keď po úspešnom súdnom prvom rozsudku okresného súdu v tomto spore podali voči žalovanému 1 a 2 žalobu na Okresnom súde v Senici rodičia zosnulého na čiastku 16.000,- eur, keď toto odporuje zákonu. Konanie sa viedlo pod sp. zn. 4C/30/2014. Na základe týchto skutočností má za to, že dôvody pre priznanie peňažnej nemajetkovej ujmy žalobcovi 2 nie sú opodstatnené a v tomto prípade súdom nepreukázané a zákonom dané. Protistrana neuniesla dôkazné bremeno žalobného návrhu a preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobný návrh i vo vzťahu k žalobcovi 2 v celom rozsahu bude zamietnutý.

8. Odvolanie voči rozsudku podal aj žalovaný 2 Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. a to proti I. výroku, ktorým súd zaviazal žalovaného 2 plniť žalobcovi v 2. rade vo výške 10.000,- eur. Žalovaný 2 nemá povinnosť hradiť za žalovaného 1, pokiaľ bude zaviazaný na náhradu takejto škody a z uvedeného dôvodu nie je následne pasívne legítimovaný pre uvedené súdne konanie.

9. Odvolanie podali aj žalobcovia 1 a 2 prostredníctvom svojho právneho zastúpenia a to v časti zamietnutia nároku žalobkyne 1 ako i v časti len z časti priznaného nároku žalobcu 2 ako i s výrokom o náhrade trov konania v celom rozsahu s tým, že rozsudok súdu prvej inštancie považujú za nedôvodný, vydaný jednoznačne v rozpore so zisteným skutkovým stavom a zároveň na základe vykonaného dokazovania majú za to, že súd nesprávne vyhodnotil dôkazy. Poukázali na to, že uznesením odvolacieho súdu sp. zn. 24Co/280/2014 zo dňa 03.03.2015 krajský súd vyslovil súhlas s podstatnými argumentami súdu prvého stupňa, ktorý vo veci rozhodoval a návrhu v celom rozsahu vyhovel, jasne a zrozumiteľne odôvodňujúc dôvodnosť priznaného nároku. V odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie absentuje základné právne posúdenie prejednávanej veci, v zmysle ktorého ak medzi fyzickými osobami existujú vzájomné sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života dochádza porušením práva na život jednej z nich k neoprávnenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb, čo bolo v konaní nepochybne preukázané. Právo na súkromie totiž zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami, najmä v citovej oblasti, aby tak fyzická osoba mohla rozvíjať a naplňovať vlastnú osobnosť. Protiprávne narušenie týchto vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život fyzickej osoby. Nemožno sa preto stotožniť so záverom súdu prvej inštancie v tom, že súd návrh voči žalobkyňi 1 zamietol z dôvodu, že neutrpela ujmu na súkromnom živote v dôsledku dopravnej nehody a následnej smrti manžela z dôvodu, že súd mal preukázané, že nemali harmonické manželstvo ani vytvorené vzájomné pozitívne citové vzťahy. Súd tento svoj záver odôvodnil vykonaným dokazovaním, z ktorého mal za preukázané, že vzťahmi medzi manželmi boli narušené požívaním alkoholu nebohého manžela a iných návykových látok. Takýto záver je neprípustný. Prítomnosť návykových látok nebohého manžela bola konštatovaná len v čase jeho smrti, teda pri dopravnej nehode bez akejkoľvek ďalšej súvislosti s jeho predchádzajúcim životom a jeho prípadným vplyvom na tento život a už vôbec nemožno konštatovať prítomnosť požívania alkoholu, ktoré taktiež malo viesť k narušeniu vzťahov medzi manželmi, keďže takáto skutočnosť absolútne nebola v konaní preukázaná a nevyplývala z dokazovania. Výpovede svedkov, rodičov nebohého manžela, jej rodičov, sestry, ktorí boli podrobne vypočutí k spôsobu ich života ako manželov, ale i ako rodiny, ich súd nevyhodnotil tým spôsobom ako v skutočnosti bolo, že ich vystupovanie ako manželov a rodiny voči týmto najbližším osobám bolo iné ako mal súd za preukázané s tým, že vystupovanie manželov voči tretím osobám nemožno stotožňovať so skutočným obsahom súkromnej sféry manželov, pričom však nie je z rozsudku zrejmé, čo mal súd na mysli. Súd sa nevysporiadal ani s dôkazom - lekárskou správou o jej psychickom stave, z ktorej je zrejmé, že smrť jej manžela na ňu mala a má negatívny psychický dopad i s poukazom na dĺžku prebiehajúceho súdneho konania. Preto je v tejto súvislosti záver súdu o tom, že neutrpela ujmu na svojom súkromnom živote v dôsledku dopravnej nehody a následnej smrti manžela, je absolútne neprijateľný. Ďalším neprijateľným záverom a ničím zo strany súdu nepodloženým je záver o tom, že jej argumenty, ktorým súdu pravdivo popísala dôvody, ktoré ju viedli k podaniu návrhu na rozvod manželstva, vykazujú znaky špekulatívnosti. V časti zamietnutia návrhu voči mal. B. - žalobcovi 2, súd opakovane nesprávne vyhodnotil dôkazy, na základe ktorých následne rozhodol tak, že uplatnený nárok mu priznali iba sčasti vo výške 10.000,- Eur. Takéto odôvodnenie súdu o nepriznaní, resp. priznaní len časti nároku majetkovej ujmy nemá žiadnu oporu v zákone posudzujúc a hodnotiac osobu nebohého, ktorého vlastníci a správanie pripisuje ujem spôsobenej maloletému, ktorému tak nárok priznal len sčasti. Z vykonaného dokazovania vyhodnotením predložených dôkazov - fotodokumentácie vyplýva veľmi hlboký a vrúcny vzťah maloletého k otcovi a vzťah otca k maloletému synovi. Maloletý s odstupom 6 rokov od dopravnej nehody a smrti svojho otca, má v izbe zriadenú poličku s osobnými predmetmi otca ako i s predmetmi, ktoré mu tento daroval a každodenne opakovane mu tieto predmety otca pripomínajú, na otca sa dennodenne pýta, ako i na okolnosti jeho úmrtia. Nenapraviteľná ujma, ktorá bola mal. B. spôsobená a z ktorej náhrady sa domáhal, bola zo strany súdu znížená z dôvodu hypotetických a ničím nepodložených úvah o nezriadenom spôsobe života svojho otca, čo je opakovane potrebné považovať za neprípustné. Rozsudok vydaný na základe vykonaného dokazovania je v rozpore so skutkovým stavom, má za následok neúspešnosť žaloby a nepriznanie náhrady trov konania, čo je potrebné považovať za dôsledok nesprávneho vyhodnotenia dôkazov v predmetnej veci. Navrhli preto, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobe žalobcov v celom rozsahu vyhovie a žalovaných zaviazne na náhradu trov konania v zmysle priloženého vyúčtovania.

10. K odvolaniu žalobcov a žalovaného 1 podal písomné vyjadrenie žalovaný 2. K odvolaniu žalovaného 1 uviedol, že súhlasí s jeho obsahom a odôvodnením odvolania a v plnej miere sa s ním stotožňuje. Na rozdiel od žalobcov, žalovaný 2 nepovažoval za hodnoverné vysvetlenie žalobkyne 1 prezentované v rámci tohto súdneho konania o skutočných dôvodoch podania návrhu na rozvod manželstva žalobkyne

1 a poškodeného. Práve naopak v kontexte ostatných dôkazov vykonaných počas dokazovania vyznieva uvedené vysvetlenie neúprimne a účelovo. Podstatou ich úvahy je myšlienka, že spísanie a podanie návrhu na rozvod manželstva žalobkyne 1 a poškodeného, nie je možné považovať za čin zbrklosti, neuváženosti a impulzivnosti, či skratového konania ako sa to snaží vysvetliť žalobkyňa 1. Samotný návrh žalobkyne je štylizovaný, rozvítý, dostatočne jasný, zrozumiteľný a bez známok náhleho a neuváženého konania. Je potrebné vziať do úvahy, že ak žalobkyňa 1 mala v návrhu na rozvod manželstva uvádzať podľa jej vlastných vyjadrení v tomto konaní nepravdivé skutočnosti o vzájomnom vzťahu žalovaných a poškodeného, za účelom dosiahnutia svojho zámeru, nie je možné mať istotu, že žalobkyňa 1 rovnako aj v tomto konaní neuvádza len účelové tvrdenia, nezodpovedajúce skutočnému stavu. O vzťahu a dopade úmrtia poškodeného na osobnosť žalobcu 2, je možné sa opätovne dozvedieť prevažne len z vyjadrení žalobkyne 1, pričom tieto aj bez prihliadnutia na obsah návrhu na rozvod manželstva vyznievajú prinajmenšom mierne nadnesene. Žalobkyňa 1, ktorá by svojím presvedčením o rozvrate manželstva s poškodeným, v konečnom dôsledku nepochybne zasiahla do vzťahu poškodeného so žalobcom v 2. rade s jeho otcom a to nie v malej miere. Žalobkyňa má tiež tendenciu vykresľovať viaceré životné situácie s poškodeným priam až v protipólnom postavení oproti obsahu návrhu na rozvod manželstva, napr. ide o štúdium poškodeného, keď v návrhu na rozvod manželstva zanechanie tohto štúdia vyčíta poškodenému, na strane druhej v aktuálnom konaní o náhradu nemajetkovej ujmy oceňuje, že tak urobil z dôvodu, aby mohol byť po pôrode viac so žalobcami. Ani blízky príbuzní nemusia mať ucelený obraz o skutočnom stave manželstva. Jednak pri výsluchoch sa svedkovia zväčša vyjadrovali, že o žiadnych problémoch nevedia, čo však nevylučuje ich prítomnosť, a jednak nepotvrdili natoľko harmonický rodinný vzťah medzi žalobcami a poškodeným, ako počas konania žalobcovia prezentovali. Na základe týchto záverov považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie v jeho zamietajúcej časti za správne a dostatočne odôvodnené.

11. K spoločnému odvolaniu žalobcov 1 a 2 podal písomné vyjadrenie žalovaný 1 prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Odvolanie žalobkyne 1 považuje za nedôvodné, pretože nespĺňa zákonom stanovené podmienky v zmysle § 365 ods. 1 CSP, teda nie sú naplnené dôvody prečo žalobcovia, najmä 1, ale i 2 sa domáhajú devolutívneho účinku voči rozhodnutiu Okresného súdu v Senici. V odvolaní z možných taxatívnych uvedených dôvodov pre odvolanie žalobcov uviedli len 1 dôvod a to, že súd nesprávne hodnotil dôkazy, na základe čoho dospel k nesprávnym zisteniam. Súd prvej inštancie si však zabezpečil rozvodový spis, naštudoval ho, vyzval žalobkyňu 1 za seba i žalobcu 2, aby predložili súdu ďalšie dôkazy, ktoré podľa odvolacieho krajského súdu mal vykonať. Žalobcovia na základe takéhoto vyzvania ako i následného vyzvania Okresného súdu v Senici, nepredložili žiaden právne relevantný doklad a dôkaz, v zmysle záväzného rozhodnutia krajského súdu, teda ani jeden dôkaz, ktorý by jednoznačne preukazoval dôvodnosť podanej žaloby. Ani jeden z týchto dôkazov vo vzťahu k žalobkyňi 1 nebol k vykonaniu predložený. Vo vzťahu k žalobkyňi 1, jej konanie je charakteristické ziskuchtivosťou a jednoznačne napíňa čl. 5 CSP. Odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. f) a e), nie sú naplnené. V danom prípade za daných okolností malo manželstvo žalobkyne 1 a jej nebohého manžela zaniknúť nie z dôvodu dopravnej nehody, ale z jej rozhodnutia. Ďalším dôkazom toho, že jej konanie je účelové charakteristické ziskuchtivosťou je to, že návrh na rozvod manželstva zo súdu zobrala späť až po smrti manžela. Rozsudok v zamietnutej časti vo vzťahu k žalobkyňi 1 považuje za vecne správny a navrhuje ho potvrdiť. Vo vzťahu k odvolaniu voči rozsudku smerujúcemu voči žalobcovi 2, kde okresný súd žalobe vyhovel v čiastke 10.000,- eur a je podaný návrh na zmenu rozsudku na čiastku 16.000,- eur, i keď táto skutočnosť z petitu odvolania žalobcov nevyplýva a je nahradená slovom „žalobe v celom rozsahu vyhovieť“. Sám sa voči tomuto výroku rozsudku súdu prvej inštancie odvolal a je názoru, že navýšenie už prijatého rozhodnutia súdom prvej inštancie o výške odškodnenia zo sumy 10.000,- eur na čiastku 16.000,- eur odporuje základnému princípu a čl. 16 ods. 3 CSP. Keďže sám podal odvolanie proti rozsudku nie je preto možné domáhať sa navýšenie na výšku 16.000,- eur vo vzťahu k žalobcovi 2, nakoľko by takéto konanie a rozhodnutie bolo protizákonné a proti základnému princípu CSP a teda princípu reformatio in peius. Na základe týchto skutočností navrhol z tohto dôvodu odvolanie žalobcu 2 odmietnuť alebo zamietnuť.

12. Krajský súd v Trnave rozhodujúci o podaných odvolaniach rozsudkom č. k. 24Co/254/2016-473 zo dňa 31. januára 2018 výrokom I. potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo veci samej, ktorým súd žalovaným 1 a 2 uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 2 sumu 10.000,- eur a vo zvyšku žalobu zamietol, výrokom II. rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti trov konania zmenil tak, že žalobca 2 má voči žalovaným 1 a 2 nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v plnom rozsahu s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po

právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník, výrokom III. rozhodol, že žalovaní 1 a 2 majú voči žalobkyni 1 nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v plnom rozsahu s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník a výrokom IV. žiadnej zo sporových strán nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania.

13. Proti rozsudku Krajského súdu v Trnave 24Co/254/2016-473 zo dňa 31. januára 2018 podali dovolanie žalobcovia 1 a 2, a to v časti výroku odvolacieho súdu, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie o zamietnutí časti žalobného návrhu o náhradu nemajetkovej ujmy. Prípustnosť dovolania vyplýva z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Mali za to, že absolútne bez povšimnutia ponechal odvolací súd skutočnosť, že žalobkyňa 1 utrpela závažnú ujmu, ktorú bola nútená riešiť prostredníctvom psychiatra. Za absolútne nemiestnu a ničím nepreukázanú je potrebné považovať i argumentáciu odvolacieho súdu uvedenú v bode 7., že argument žalobkyne 1, ktorá podrobne vysvetlila dôvod podania návrhu na rozvod, vykazuje znaky špekulatívnosti. Nie je zrejmé z akého dôkazu takýto záver odvolací súd vyvodil, keď už len v priebehu súdnych pojednávaní bolo možné i s dostatočným časovým odstupom od smrti manžela na žalobkyni 1 na každom súdnom pojednávaní badať evidentné dôsledky jej zásahu do osobnostných práv, kedy táto bola vo veľmi zlom psychickom stave, jej prejavy sprevádzal neustály plač a opakované vracanie sa k prežitej traume spôsobovalo negatívny dopad na psychiku žalobkyne 1, čo bolo potvrdené i lekárskou správou.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací uznesením sp. zn. 2Cdo/223/2020 zo dňa 28. novembra 2022 dovolacie konanie o dovolaní žalovaného 2 zastavil z dôvodu späťvzatia dovolania a rozsudok Krajského súdu v Trnave z 31. januára 2018 sp. zn. 24Co/254/2016 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolanie žalobkyne považoval za prípustné a dôvodné. Dovolací súd dospel k záveru, že konanie na odvolacom súde je postihnuté vadou zmätočnosti (§ 420 písm. f) CSP) spočívajúcou v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Tento nedostatok spočíva predovšetkým v tom, že odvolací súd svoje rozhodnutie riadne a presvedčivo neodôvodnil, najmä v podstatných otázkach, od ktorých záviselo správne rozhodnutie veci a posúdenia nároku žalobcov 1 a 2 na náhradu nemajetkovej ujmy. Odvolací súd rozhodol bez toho, aby sa v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočným spôsobom zaoberal aj argumentáciou žalobcov, ktorá si vyžadovala špecifickú odpoveď, a ktorá mohla mať eventuálne zásadný význam pre správne rozhodnutie vo veci. Okresný ani odvolací súd sa s argumentáciou dovolateľov ohľadom závažnej ujmy a psychického stavu žalobkyne 1 nezaoberali, napriek tomu, že ide o taký argument strany sporu, ktorý je pre rozhodnutie podstatný a vyžaduje špecifickú odpoveď. Dovolací súd záverom uviedol, že je potrebné, aby sa odvolací súd po vrátení veci náležite vysporiadal s odvolacími dôvodmi dovolateľov, prípadne vykonal aj ďalšie dokazovanie. Osobitne bude musieť venovať pozornosť najmä námietkam žalobkyne 1, týkajúcim sa jej psychického stavu spôsobeného smrťou manžela, ktorý má/mal nepochybne vplyv aj na žalobcu 2 a kvalitu jeho života. Poukázal tiež na svoje rozhodnutie sp. zn. 5 Cdo 265/2009, 4 Cdo 168/2009, 2 Cdo 194/2011.

15. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolaní (§ 380 ods.1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného 1 nie je možné priznať úspech a odvolaniam žalobcov 1 a 2 je možné priznať čiastočný úspech, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre zmenu napadnutého rozsudku v zmysle § 388 CSP.

16. Žalovaný 1 sa pred pojednávaním písomne vyjadril a uviedol, že je potrebné zohľadniť, že žalovaný 1 sa žalobcom osobne ospravedlnil, odovzdal kvety, darčeky a uhradil časť nákladov spojených s pohrebom vo výške 1.100,- eur, následne došlo k plneniu vo výške 10.000,- eur v prospech žalobcu 2. Namietol, že by išlo o solidárny záväzok žalovaných. Poukázal na rozhodnutie R 3/2022 s tým, že je potrebné zohľadniť pomer okolností u neb. F. C., ktorý viedol vozidlo pod vplyvom návykových látok. Žiadal s poukazom na rozhodnutie NS SR sp. zn.: 1Cdo/113/2022 a 8Cdo/191/2020 aplikovať na výšku nemajetkovej ujmy zákon o obetiach trestných činov. Argumentoval aj podaným návrhom na rozvod

s tým, že u žalobkyne 1 ide o objektívne spochybnenie intenzity jej vzťahu k manželovi a ak tvrdí, že skutočnosti v návrhu na rozvod neboli pravdivé, ide o tzv. procesné klamstvo s následkom straty sporu. Namietal, že žalobkyňa nenavštevovala psychiatra, nie je uvedená diagnóza v zmysle zákona o zdravotnej starostlivosti, žalobkyňa nebola práceneschopná, uvedené potvrdenia nie sú lekárske posudkom, pričom hodnotenie zdravotného stavu žalobkyne patrí výlučne špecialistovi.

17. Podľa § 370 ods. 1 CSP, ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia.

18. Podľa § 370 ods. 2 CSP, súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví.

19. Právna zástupkyňa žalobcu 2 uviedla, že po rozhodnutí Krajského súdu v Trnave č. k. 24Co/254/2016-473 zo dňa 31. januára 2018 žalovaný 2 plnil v prospech žalobcu 2 sumu vo výške 10.000,- eur a v tejto časti berie žalobu späť. Žalovaní s čiastočným späťvzatím žaloby súhlasili, preto odvolací súd čiastočné späťvzatie žaloby pripustil, rozsudku súdu prvej inštancie v tejto časti zrušil a konanie zastavil (výrok I.).

20. Podľa § 369 ods. 1 CSP, dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova.

21. Podľa § 369 ods. 3 CSP, ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví.

22. Na pojednávaní dňa 23.04.2024 vzala žalovaná 2 odvolanie späť, z uvedeného dôvodu odvolací súd odvolacie konanie o odvolaní žalovanej 2 zastavil (výrok II.).

23. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu je preskúmať napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v kontexte odvolacích dôvodov uplatnených žalobcami 1 a 2 a žalovaným 1, a to so zameraním na posúdenie, či súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru ohľadom dôvodnosti nároku žalobkyne 1 na náhradu nemajetkovej ujmy a výšky náhrady nemajetkovej ujmy v prospech žalobcu 2.

24. Odvolací súd vo veci v súlade s ustanovením § 390 CSP nariadil pojednávanie na prejednanie odvolania a v súlade s ustanovením § 385 ods. 1 CSP zopakoval a doplnil dokazovanie: Rozsudok č. k. 2T/9/2011-221, rodný list (č.l. 10), výzva na uzatvorenie dohody (č.l. 11 – 12), stanovisko k výzve (č.l. 13), výzva na úhradu (č.l. 14), oznámenie poisťovne (č.l. 15), vyjadrenie poisťovni (č.l. 16), odpoveď poisťovne (č.l. 17), rozhodnutie SP sirotsky dôchodok (č.l. 18 – 19), rozhodnutie SP vdovský dôchodok (č.l. 20 – 21), posudok ÚPSVAR (č.l. 22), rozhodnutie ÚPSVAR (č.l. 23 – 24), rozhodnutie o prijatí žiaka (č.l. 25), preukaz ZŤP (č. l. 26), rodné listy detí žalovaného 1 (č.l. 40), daňové priznanie 2010 žalovaného 1 (č.l. 41) , príjmy a výdavky 2010– č.l. 42 – 43, rozhodnutie SP (č.l. 44), posudok o invalidite žalovaného 1 (č.l. 45 – 46), príjmy žalobkyne 1 (č.l. 74), vyjadrenie mesta D. (č.l. 75), rozsudok o rozvode sp. zn. 5P/44/2012, lekárska správa logopéd (č.l. 83 – 84), lekárska správa stomatológ (č.l. 85), lekárska správa kožný (č.l. 86), lekárska správa kožný (č.l. 87), lekárska správa psychológ (C.) – č.l. 90, lekárska správa všeobecný (č.l. 89), lekárska správa ORL (č.l. 95), lekárska správa ORL (č.l. 96), lekárska správa chirurg (č.l. 94), výsluch žalobkyne 1 – č.l. 157, 288 a 342, výsluch žalovaného 1 (č.l. 158), dôchodkové dávky (č.l. 163 - 164), príjem žalobkyne 1 (č.l. 165), pracovný posudok (č. l. 167), dohoda o vyporiadaní BSM žalovaného1 (č.l. 169 – 171), výpisy z katastra nehnuteľností – č.l. 172 – 174, výsluch svedkyne I. J. ml. (č.l. 176), výsluch svedkyne I. J. st. (č.l. 176), výsluch svedka F. J. (č.l. 177), výsluch svedkyne K. C. (č.l. 177), výsluch svedka L. C. (č.l. 178), daňové priznanie 2011 žalovaného 1 (č.l. 186), daňové priznanie 2012 žalovaného 1 (č.l. 192), kúpna zmluva (č.l. 182), zapožičaný rozvodový spis žalobkyne 1 sp. zn. 3C/48/2010 , prepis SMS – správ (č.l. 319), správa z psychologického vyšetrenia žalobcu 2 (č.l. 348), foto (č.l. 349 – 364), LV č. XXXX (č.l. 404), obsah pripojeného spisu sp. zn.: 2T/9/2011 a ČVS: ORP-355/OVK-SE-2010.

25. Na pojednávaní bola vypočutá žalobkyňa 1, ktorá uviedla, že nikto nevie, čo zažívala, sama v cudzom meste, sama s maloletým, žiť len z jednej výplaty. Áno, je ešte pravda, že pán F. ju prišiel navštíviť, že sa prišiel ospravedlniť, došiel sa ospravedlniť predtým, než mala byť v C. dohoda o vine a treste. Všetko čo

doniesol, všetko si zobrala jej kamarátka, nič od neho doma nechcela. Potom v decembri bola dohoda o vine a treste v C., a to ju zložilo. Musela chodiť do roboty a starať sa o malého. Malý bol prvý v družine, 6.10 hod. chodievala, lebo 6.30 hod. jej išiel autobus do C. a bol tam sám dokonca. Posledný odchádzal z družiny, či zo škôlky i zo školy. Celý život po F. smrti jednu jedinú noc spal vo svojej postieľke, potom ju zrušila a spávali spolu, lebo to nedával ani on, ani ona. Chodila psychologičke, psychiatricke, brala lieky, schudla. Chceli druhé dieťa a chceli dom, lebo bývali v jednoizbovom byte a potom sa na blbosti pohádali. Tak ten rozvod podala. Kebyže to myslí vážne, tak to povie aspoň sestre, alebo mame alebo niekomu, ona to nepovedala nikomu. Na otázku, aký bol jej vzťah s manželom a čo predchádzalo návrhu na rozvod, uviedla, že predtým mala šesť a pol ročný vzťah, rozišli sa. Proste potom ako sme sa zoznámili s F. na vysokej škole, to bolo ako jedna vlnová dĺžka. Úplne boli na jednej vlnovej dĺžke. Potom, keď sme sa dozvedeli, že čakajú bábätko, tak hneď plánovali svadbu. Kúpať sa chodili, učil malého na bicykli, majstrovat' auto, dohoda bola, ja ona v nedeľu varila, on išiel zatiaľ s malým von alebo do kina, nech ona môže navariť. Celý život sa bojí o B., ako sa presťahovali na dom, zakaždým jej musel napísať, že je zo školy doma. Prvýkrát jej nenapísal, tak tam poslala policajtov. On mal vybitý telefón. Keď sa pohádali kvôli tomu, že ona stále chcela súpravu z bieleho zlata – náušnice a retiazku, že keď to nedostane, keď ju nahnevá, dostane rozvod a to bolo celé. Tak potom ho podala ona. To neznamená, že ho neľúbila, že ho neľúbil B.. Na otázku právneho zástupcu žalovaného 1, prečo opísala tie skutočnosti, ktoré opísala v vašom návrhu na rozvod manželstva, vypovedala, že pani právnička, čo to písala, ona nechcela nech to tak hnusne napíše. Ona (pozn. právnička) jej na to povedala, že ale keď to nenapíšeme, tak to môžu hneď zmiest' zo stola, lebo malý je maloletý, že ich nerozvedú. To bolo celé. A keď chcete manžela poriadne naplašiť, tak aspoň nech je to prvé pojednávanie. Tak preto. Na otázku, akých doktorov po smrti nebohého pána manžela navštívila, uviedla, že pani doktorka C., potom chodila pani doktorke, to bol všeobecný lekár, on jej predpisoval lieky. Asi rok a pol alebo dva nespávala. Na konkrétnu diagnózu si nespomína. K otázke, akým spôsobom žije po smrti manžela, vypovedala, že B. ešte navštevuje strednú školu. Ona sa stále nevydala, stále nemá druhé dieťa, ktoré chcela a má partnera. Na otázku žalovaného 2, či sa vie vyjadriť, ako s manželom žili pred podaním návrhu na rozvod, aké mali spoločné aktivity, čo vlastne robili so synom ako rodina, vypovedala, že je jej ľúto, že nedoniesla albumy. Chodili sa kúpať, či to bol M. N., M. D.. Je pravda, že keď mal B. jeden rok, tak odišiel do Anglicka na štyri mesiace, lebo tu bola kríza, potom aj z tej práce ho vyhodili, potom aby ho zobrali späť. Chodil do práce, takisto potom chodil do Rakúska, mohol tam roznášať letáky. Mohol tam spávať, on radšej každý deň došiel domov, aby bol s nimi. Takisto aj z toho Anglicka sa po nejakých štyroch mesiacoch vrátil domov, že to tam bez nich nevydržal. To je fakt, 1. novembra odlietal, priletel asi za štyri mesiace. Zarobil tam nejaké koruny a proste došiel domov, že to tam nevydržal bez nás a bez B.. On robil Mikuláša. On sa prezliekal za Mikuláša v škôlke, on robil tým deckám Mikuláša, my sme vyrezávali tekvice, všade sme boli ja a môj muž. Ja som bola predsedkyňa nejakého rodičovského združenia v škôlke. My sme boli aktívni, s B. chodil stále na futbal. B. od štyroch rokov trénoval futbal, na každý tréning s ním chodil on. Takisto na výtvarku chodil oproti na školu. To som chodila ja. Ja keď som chodila poobedné v Tesco, tak on bol s B.. Fungovali sme úplne jak normálna rodina. Chodili sa kúpať, bicyklovať ho naučil, auto opravovali, takéto technické chlapské veci spolu robili, vrtali. Na otázku, aby sa zamerala na vzťah s manželom, uviedla, že zostala sama v D., nikoho nemala. Chcela sa vrátiť späť do D.. Potom jej bolo odporúčané, že radšej nech to vydrží v D., aby B. nezobrala jednu istotu v živote, kde B. dovtedy vyrastal, tie krúžky, spolužiaci. Tak zostala v D..

26. Ďalej odvolací súd na pojednávaní vypočul svedkyňu I. C. – J., ktorá uviedla k manželskému spoluzitiu jej sestry a nebohého švagra, že žili dobre, ona ich navštevovala a bolo všetko OK. Navštevovala ich tak často, ako sa dalo. Voľakedy prišla častejšie, voľakedy menej, lebo pracovala. Bolo to približne raz za mesiac. Žije v zahraničí, Väčšinou prišla na víkend, prespala tam jednu noc, maximálne dve. Medzi manželmi vzťahové problémy neboli. Sestra sa jej s manželskými problémami nezdôverila. Sestra chcela, aby si kúpili dom, v tom so švagrom ťahali za jedno lano. O rozvodovom konaní nevedela. Keď prišla na návštevu, rozprávali sa, išli von s malým, tak normálne ako rodina, so švagrom mala dobrý vzťah. B. mal s otcom pekný vzťah, lebo keď aj sestra prišla k nim, tak sa na to pamätá, lebo jej rozprával, že bol som tuto s tatom, tuto s tatom. Na otázku ako jej sestra trávila spoločne čas s rodinou, uviedla, že do lesa chodili. Na dovolenky nechodili, výlety to nevie. Žili normálne ako rodina.

27. Na pojednávaní bola vypočutá aj svedkyňa I. J. st., matka žalobkyne 1. Uviedla, že trvá na tom, čo uviedla pri výsluchu v roku 2014. O vzťahu dcéry s nebohým zaťom vypovedala, že mali podľa nej dobrý vzťah. Chodili aj k nim. B. sa v živote nesťažovala. Ona chodila väčšinou s malým, lebo on zbožňoval

u nich byť, oni chodili tiež. So zaťom mala dobrý vzťah. Manžel bol dobrý. U nich bol slušný, dobre sa vedeli porozprávať. Chodili sme von do prírody, manžel je veľký rybár, ona o tom nevedela, že tam boli nejaké problémy. Zať rozprával, že chceli väčší byt. Nejakú lepšiu prácu si chcel nájsť a tak. Potom uvidia, či bude ďalšie dieťa, či nie. Potom keď sa to stalo, vtedy B. chcela kúpiť u nich dom, ale bol taký veľký, možno 14 árov pozemku, ona bola vtedy psychicky zle nielen ona, aj ona. Keď išla sanitka s majákom, to musela zastaviť, lebo hneď to bolo prvé, že takto išla k zaťkovi a nevedela zachrániť. Keď chudák zomrel F., tak ona bola práve u nich, lebo on mal ovčie kiahne. Takže doniesla sem k nám B., či môže zostať, lebo to bolo Cyrila Metoda, nejaké voľno, že si proste užijú pekný, že môžu ísť aj navečer niekde von. A to sa práve v ten deň stalo, ako ona prišla. Vystupovala ona z vlaku a v noci volali, čo sa vlastne stalo. Potom to bolo najhoršie B. povedať. Niektorá hviezdička je môj tata. To sme nevedeli inak, len že hviezdička je B. mu to povedala myslím, že na ihrisku keď sa hrali, že tvoj tatinko jak pochodil. To bolo hrozné, to trvalo roky. O tomto, že oni mali nejaké, že mala tú žiadosť, ona o tom vôbec nevedela, to sa dozvedela až po tom, keď sa išlo na to prvé pojednávanie, čo vlastne ona, že ona ho chcela len naplašiť. Ona sa v živote nesťažovala. To bolo len troška tak, že ako svokrovci ju nechceli, lebo oni mali vyhladanú nejakú inú ukrajinku. Nechcem byť zlá, to je normálne, lebo my sme z dolniakov. O návrhu na rozvod si myslí, že to nemyslela vážne, lebo by ju určite odhovárali od toho, nech si to rozmyslí. Vôbec nevie o tom, že jej dcéru mal jej manžel napádať. Keby jej to povedala, tak by hneď napadli asi jeho, lebo na vlastnú dcéru nedajú dopustiť. Lebo ona sa fakt starala o všetko. Psychológa navštevovala dcéra, aj oni potom išli. Aj B. išiel psychológovi. Vnuk hral futbal, potom mal nejaké problémy s tým zdravotné, teraz chodí do fitness. Zdravotne je v poriadku. Nesťažuje sa, že ho niečo bolí. To, že má troška slabšiu imunitu niekedy, ale to má podľa mňa každé dieťa tak. Keď akože bola tá havária, nemuseli sme, kúpili auto, kvôli tomu, že ona financie nemala, aby vedela s malým chodiť k doktorovi, lebo vtedy bol dosť chorľavý, mal horúčky vysoké, v takom prípade autobusom nemôže chodiť.

28. Svedok F. J., otec žalobkyne 1 uviedol, že v roku 2014 vypovedal pravdu. K vzťahu dcéry a zaťa uviedol, že boli pár, boli žena a muž a manželka boli, tak tam žiadny problém nevidel. Spočiatku veľa jazdil ho D., jazdili k nim, k svatovcom chodili, potom sem tam aj oni došli dole. Dcéra viackrát chodila so synom ako s manželom, manžel robil, ona bola na materskej, keď mal prázdniny chlapec, takže vzťahy sme mali dobré. Na otázku, či badal u dcéry nejakú nepohodu pokiaľ ide o manželský vzťah, uviedol, že prišla k rodičom na návštevu, tešili sa, chodili hore dole na prechádzky, k bratovi chodili, žili ako normálni ľudia, ako rodina. Na vnukovi nebadal, že by mal strach, alebo bol nervózny, bolo to živé dieťa. Vzťahy mal so zaťom veľmi dobré. On bol ten typ, že sa snažil naháňať peniaze. Stále špekuloval nejakú robotu si nájsť lepšiu, lebo že majú jednoizbový byt, že nejakú si robotu si nájsť, kde by ho platili, to bolo jeho motto, aby sa staral o rodinu. Vnukovi sa darí dobre, vyšportovaný chlapec, chodí do školy, ovláda perfektne angličtinu, jazdí hore dole, jazdí do tých štátov – erasmus, je veľmi šikovný, je super. Doteraz hral futbal, prestal hrať futbal a chodí 3 alebo 4-krát do fitnesscentra v C.. O rozvodovom konaní, o tom nevedeli nič, až potom sa dozvedeli, keď bola tá havária. Tak sa vyprávali, B. hovorila, že ona dala to rozvodové len aby ho naplašila, že aby..., neviem aké problémy medzi nimi vznikli. Ja o tom neviem, ani som sa nepýtal, takže nejaké pochybnosti tam určite potom boli, keď dala to rozvodové, ale čo presne, to neviem. Keď zomrel zať, dcéra stratila manžela, ako to môže prežívať, to je jedno, že ako prechádzalo manželstvo, ale predsa to bol jej manžel a otec jej dieťaťa, ale to bola katastrofa, lebo ona schudla asi 15 kíl vtedy potom. Veľa jazdila dole k nim, lebo ju podporovali, aj oni jazdili k nej. Nervovo bola zrútená. Psychicky bola zničená. To ono, keď zostane to malé bábo, koľko mal vtedy 4 roky, či koľko a zostane na ňu a ešte je ďaleko od rodičov, viete, to nie je sranda. Hovorím, že bola z toho zlynčovaná, tak aj mňa by to psychicky zničilo, keby mi umrela manželka. Vnuk to tak nevnímal, že stratil tata, ešte bol malý, nebol ani na pohrebe, lebo sme nedovolili ani dcéra, ani my sme nedovolili, aby ten malý na pohreb išiel. Otca pravdaže spomínal. Bolo treba toho chlapca aj potom tak zamestnať, vyprávať sa s ním, aby čím menej myslel na tata, lebo aj pre toho chlapca je to veľmi ťažné. V mobile má svojho otca fotku. Bol to predsa jeho otec. Chodia na cintorín. Aj oni keď idú k nej do D., tak to je prvé, že sa zastavia na cintoríne. Bola to veľmi smutná udalosť.

29. Svedkyňa K. C., matka zosnulého F. C. vypovedala, že bývali blízko vedľa seba oproti domu. Videla ich každý deň. Vzťahy boli veľmi dobré. Syn ju ľúbil od vysokej školy. Keď ju spoznal, tak ju stále volal B., ona tiež F.. Chodili k nim každý deň. Videla ich šťastných. Nezhody medzi nimi nezaznamenala. Na otázku či sa syn nesťažoval na manželku, ani nevesta sa nesťažovala na neho, uviedla, že nie, nevšimla si to, ale keď niekedy tak hovorili, tak..., on že nie, mami ja B. ľúbim, ja ju ľúbim, ja ju nechcem stratiť, ona pre mňa všetko, aj moje dieťa. Takže on ju mal rád, naozaj mal rád. O rozvodovom konaní nevedela, ale už potom na konci, keď už sa stala nehoda, potom sa dozvedela, ale nemohla to pochopiť,

nemohla dať do hlavy, že čo sa medzi nimi mohlo stať. Nevedela o tom, že by žalobkyňu syn napádal, ako uviedla v návrhu na rozvod. O tom, že jej syn mal užívať návykové látky nevedela, ani tomu nemohla uveriť. Po nehode nevesta trpela a keď ona taká bola trošičku pri sebe, tak strašne v priebehu niekoľkých mesiacov, ona strašne schudla a stále bola nervózna, plakala a tak. Bolo na nej vidieť, že ona schudla moc, to bolo trápenie asi kvôli tomu. Navštevujú sa aj doteraz. Teraz menej, ale vnuk stále k nim chodí a pomáhajú ako môžu, ľúbi ho. S B. má dobrý vzťah.

30. Svedok L. C., otec zosnulého F. C. uviedol, že nespomína si na svoj výsluch v roku 2014, nepamätá si čo vtedy uviedol. Čo sa týka vzťahu jeho syna s nevestou sa mu zdalo, že lepšieho vzťahu nepoznal. Ako prišli k nim alebo oni k nim, tak boli ako holúbky. Čo sa týka nezhôd, vždy bolo málo peňazí. Po nehode si všimol aj manželka, nevesta veľmi schudla, vnuk to nechápal, že kde je tato, videl, že nemá radosť v očiach, mal smútok. S nevestou sme v kontakte jedine na nejaké sviatky sa uvidia a tak, ona je v robote celý deň, aj s vnukom takisto. Niekedy príde, ako má čas, lebo sa učí v C., chodí ešte cvičiť, takže menej sa vidíme. Do havárky o rozvodovom konaní nevedel. Po havárke sa dozvedel, že boli to nejaké papierové nezhody. Ale potom neveril, pri nich sa správali veľmi dobre. Jeho nikdy nikto neoslovil s tým, že je medzi nimi nejaký zlý vzťah. Konkrétnu situáciu nikdy neriešil, a či manželka nevie, pretože chodil do roboty od piatej ráno do desiatej večer.

31. Podľa § 11 OZ, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

32. Podľa § 13 ods. 1 až 3 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. (ods. 1) Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. (ods. 2) Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. (ods. 3)

33. V konaní bolo nesporným, že následkom dopravnej nehody, ktorú zaviniel žalovaný 1 zomrel dňa XX.XX.XXXX F. C., ktorý bol manželom žalobkyne 1 a otcom žalobcu 2, ktorý v čase smrti svojho otca mal iba 5 rokov. Odvolací súd konštatuje, že následkom tragickej udalosti, pozostalí rodinní príslušníci môžu utpieť citovú ujmu, ktorá predstavuje stratu vzťahu so zomrelou osobou sprevádzanú smútkom a často aj šokom, najmä ak smrť rodinného príslušníka bola náhla a nečakaná. Rodina predstavuje spoločenstvo blízkych osôb, medzi ktorými existujú úzke príbuzenské, psychosociálne, emocionálne, ekonomické a ďalšie väzby. Podstatou rodinného života je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách.

34. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom žalobkyne 1 náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej zásahom do jej osobnostnej sféry následkom smrti jej manžela nepriznal, resp. žalobu v tejto časti zamietol, a to najmä z dôvodu, že podala návrh na rozvod, v ktorom označila ich vzťah za vážne narušený, napätý a disharmonický s následným rozhodnutím žalobkyne 1 nezotvať ďalej v tomto vzťahu. Odvolací súd mal z dokazovania za preukázané, že žalobkyňa 1 žila v čase smrti svojho manžela F. C. v spoločnej domácnosti s manželom a maloletým synom B. (žalobcom 2).

35. Z výsluchu žalobkyne 1 vyplynulo, že s manželom mali pekný vzťah, trávili spolu čas ako rodina, po zoznámení s nebohým manželom mala pocit, že sú na jednej vlnovej dĺžke. Plánovali kúpu rodinného domu a ďalšie dieťa. Vzhľadom na to, že tvrdenia žalobkyne 1 boli zo strany žalovaných spochybňované s prihliadnutím na podaný návrh na rozvod, odvolací súd sa zaoberal aj výsluchmi svedkov, ktorí boli blízkymi osobami nebohého F. C. a žalobcov a prichádzali s nimi do kontaktu. Svedkyňa I. C. – J., sestra žalobkyne 1 uviedla, že rodinu navštevovala a vzhľadom na to, že žije v zahraničí, aj u nich prespávala. Žiadne vzťahové problémy medzi manželmi nezaznamenala, mala dobrý vzťah aj so švagrom. Potvrdila, že spolu trávili čas ako rodina, chodievali napr. do lesa. Svedkyňa I. J. st., matka žalobkyne 1. uviedla, že trávila čas s dcérou aj celou rodinou, zať bol dobrý manžel, navštevovali ich. Uviedla, že v čase, keď prišlo k tragickej nehode, dcéra prišla k nim, aby im doniesla syna, ktorý mal kiahne. V noci dostali telefonát, že zať zomrel. Dcéra ťažko prežívala, ako to povedať synovi, trvalo roky kým sa s jeho smrťou vyrovnali, jej dcéra chodila psychológovi, aj oni išli, vrátane žalobcu 2. Svedok F. J., otec žalobkyne 1 potvrdil, že v manželskom vzťahu jej dcéry žiadny problém nevidel, žili normálne, ako rodina. Na vnukovi nebadal,

že by mal strach, alebo bol nervózny, bolo to živé dieťa. Keď zomrel zať, dcéra stratila manžela, to bola katastrofa, schudla asi 15 kíl. Veľa jazdila dole k nim, lebo ju podporovali, aj oni jazdili k nej. Nervovo bola zrútená, psychicky bola zničená. Svedkyňa K. C., matka zosnulého F. C. vypovedala, že bývali blízko vedľa seba oproti domu. Videla ich každý deň. Vzťahy boli veľmi dobré. Syn ju ľúbil od vysokej školy. Keď ju spoznal, tak ju stále volal B., ona tiež F.. Chodili k nim každý deň. Videla ich šťastných. Nezhody medzi nimi nezaznamenala. Po nehode nevesta trpela a keď ona taká bola trošičku pri sebe, tak strašne v priebehu niekoľkých mesiacov schudla a stále bola nervózna, plakala a tak. Bolo na nej vidieť, že ona schudla moc, to bolo trápenie. Svedok L. C., otec zosnulého F. C. uviedol, že čo sa týka vzťahu jeho syna s nevestou sa mu zdalo, že lepšieho vzťahu nepoznal. Po nehode si všimol, aj manželka, nevesta veľmi schudla. Odvolací súd sa na základe vykonaného dokazovania nestotožnil so závermi súdu prvej inštancie o tom, že žalobkyňa 1 nemala s nebohým manželom žiaden citový vzťah. Z dokazovania vyplynulo, že stratu manžela psychicky ťažko znášala. Pokiaľ by k manželovi nemala vybudovaný žiaden emocionálny vzťah, jeho smrť by (okrem prvotného šoku) dlhodobo neprežívala s prejavmi psychických útrap. Z pohľadu odvolacieho súdu je potrebné vziať aj do úvahy tú skutočnosť, že stratou manžela sa žalobkyňa 1 dostala do situácie jedinej žiteľky maloletého syna a musela sa vyrovnáť aj so situáciou, že jej t.č. päťročný syn prišiel o otca a mužský vzor, pričom je vysoko pravdepodobné, že rodič prežíva trápenie a smútok vlastného dieťaťa ešte intenzívnejšie ako svoje vlastné (za predpokladu, že rodič má s dieťaťom blízky vzťah, o čom v danom prípade (medzi žalobkyňou 1 ako matkou a žalobcom 2 ako jej synom) nebolo pochyb). Svedkovia zhodne vypovedali, že žalobkyňa 1 sa dlhodobo trápila po smrti manžela, plakala, výrazne schudla a prežívala aj stres z toho, že ostala jedinou žiteľkou rodiny a jediným rodičom jej maloletého syna, z čoho mal odvolací súd za preukázané, že žalobkyňa 1 k nebohému manželovi viazalo emocionálne puto, pretrhnutím ktorého došlo k zásahu do osobnostných práv žalobkyne 1 stratou blízkej osoby a narušením súkromného a rodinného života.

36. Odvolací súd však nepovažoval za bez významu tú skutočnosť, že žalobkyňa 1 podala pred smrťou manžela návrh na rozvod. V ňom uviedla aj také skutočnosti, že jej manžel F. C. stále vymýšľal so štúdiom na vysokej škole, avšak žiadnu nedorobil. Následne vystriedal niekoľko zamestnaní, pričom v žiadnom dlhodobo nevydržal. Následkom toho bolo, že poriadne nezarábal, keď niečo zarobil aj sám strovil. Financovanie rodiny tak bolo na pleciah navrhovateľky. Manžel sa choval nezodpovedne k rodine, nemal starosť o zabezpečenie rodiny, pričom sa staral len o svoje potreby a záujmy. Pri konverzácii o riešení problémov bol vždy agresívny, robil scény, vykrikoval, fyzicky napádal žalobkyňu 1, rozbíjal nábytok a pod., choval chladno a odmerane, bez záujmu o rodinu a manželku, bez zodpovednosti vo vzťahu k rodine. Žalobkyňa 1 sa hanbila pred susedmi v činžiaku. Maloletý syn v dôsledku týchto skutočností trpel. Z obsahu návrhu na rozvod je nepochybné, že medzi manželmi museli byť určité nezhody. Pokiaľ ide nezodpovedné správanie manžela žalobkyne vo vzťahu k práci a financiám, odvolací súd mal za to, že nedostatok finančných prostriedkov mal určite vplyv na harmóniu manželského zväzku žalobkyne 1 a manžela. Uvedené vyplynulo aj výpovedí svedkov. Svedkyňa - matka žalobkyne 1 potvrdila, že neb. F. C. si vždy chcel nejakú lepšiu prácu. F. J. uviedol, že zať bol ten typ, ktorý sa snažil naháňať peniaze. Stále špekuloval najst' si nejakú lepšiu robotu, lebo že majú jednoizbový byt. L. C. ohľadom nezhôd potvrdil, že vždy bolo málo peňazí. Z uvedeného je potrebné vyvodit', že žalobkyňa mala voči manželovi výhrady v oblasti zabezpečovania potrieb rodiny po finančnej stránke, čo však neznamená, že k nemu nemala žiaden citový vzťah.

37. Pokiaľ ide o ďalšie tvrdenia uvedené v návrhu na rozvod, a to že pri konverzácii o riešení problémov bol manžel vždy agresívny, robil scény, vykrikoval, fyzicky napádal žalobkyňu 1, rozbíjal nábytok a pod., choval sa chladno a odmerane, bez záujmu o rodinu a manželku, bez zodpovednosti vo vzťahu k rodine, odvolací súd mal za to, že medzi manželmi nepochybne dochádzalo k hádkam, čo ostatne potvrdila aj samotná žalobkyňa 1 (hoci táto uviedla, že hádku mali len jednu a návrh na rozvod podala preto, aby ho naplašila). Z pohľadu odvolacieho súdu by bolo absurdné vychádzať z toho, že manžel môže prežívať stratu druhého manžela, resp., utrpieť citovú ujmu len vtedy, ak manželstvo bolo bez akýchkoľvek hádok, teda výlučne harmonické a šťastné. Navyše, z obsahu návrhu na rozvod žalobkyňa 1 neuvádza žiadne konkrétne okolnosti agresívneho správania manžela (napr. kedy a za akých okolností ju mal fyzicky napadnúť, či išlo o opakované správanie manžela atď.), preto je z pohľadu odvolacieho súdu nemožné ustáliť, či tieto tvrdenia žalobkyňa 1 v návrhu uviedla len preto, aby manžela naplašila, alebo či skutočne dochádzalo k uvedeným incidentom s prvkom násillia a agresívneho správania, ktoré mohlo vážne narušiť ich vzťah. Svedkovia takmer zhodne vypovedali, že o vážnych nezhodách nemali vedomosť, žalobkyňa sa nikdy na manžela nesťažovala a že ich vzťah bol veľmi pekný. Tu je však potrebné pripustiť, že rodinní príslušníci nemusia mať o manželských nezhodách vždy vedomosť. Podľa

názoru odvolacieho súdu, ak by vzťah žalobkyne a jej manžela bol vážne a dlhodobo narušený, na žalobkyni by rodinní príslušníci pravdepodobne badali nepohodu a nervozitu. Pokiaľ by aj žalobkyňa takéto citové rozpoloženie tajila, pravdepodobne by sa prejavilo na správaní maloletého syna, čo však svedkovia nepotvrdili. Svedok L. C. uviedol, že do havárie o rozvodovom konaní nevedel. Po havárii sa dozvedel, že boli to nejaké papierové nezhody. Ale potom neveril, pri nich sa správali veľmi dobre. Jeho nikdy nikto neoslovil s tým, že je medzi nimi nejaký zlý vzťah. Svedkyňa I. J., matka žalobkyne, pri svojom výsluchu na pojednávaní dňa 04.02.2014 pred súdom prvej inštancie uviedla, že dcéra jej povedala, že mala nejaké problémy s manželom a chcela ich riešiť bez prítomnosti maloletého. Svedok – otec žalobkyne vypovedal pri svojom výsluchu na pojednávaní dňa 04.02.2014 pred súdom prvej inštancie, že dcéra mu povedala, že niečo medzi nimi neklapalo. Ostatní svedkovia uviedli, že o rozvodovom konaní nevedeli (okrem matky neb. C. – svedkyne K. C.) a vzťah žalobkyne 1 a jej manžela bol pekný a harmonický. Z ich výpovedí mal súd za to, že pokiaľ sa žalobkyňa svojim blízkym zdôverovala s plánmi do budúcnosti (kúpa domu, druhé dieťa), je málo pravdepodobné, že by nikomu nepovedala o tom, že jej vzťah s manželom bol natoľko rozvrátený, že chcela ukončiť vzájomné spolužitie, najmä ak by po rozvode musela riešiť aj bytovú otázku (pozn. žalobkyňa bývala s manželom a synom v jednoizbovom byte). O problémoch s manželom sa žalobkyňa zdôverila len svojim rodičom, pričom problémy nešpecifikovala, uviedla len, že medzi nimi „niečo neklapalo“ a že problémy chce riešiť. Odvolací súd teda uzatvára, že hoci žalobkyňa 1 a jej zosnulý manžel s najväčšou pravdepodobnosťou nemali také harmonické manželstvo, ako prezentovala žalobkyňa a ako ho vnímali ich rodinní príslušníci, nemožno ani z návrhu na rozvod, z ktorého ako ojedinelého listinného dôkazu vyplýva existencia nezhôd medzi nimi, vyvodiť, že ich vzťah bol v čase smrti F. C. natoľko rozvrátený a narušený, že žalobkyňa nemohla mať a ani nemala s manželom žiadnu citovú väzbu, a teda že by nemohla jeho smrť nemohla prežívať ako stratu a tragický zásah do jej rodinného života.

38. Pokiaľ ide o námietky žalovaného týkajúce sa tvrdení žalobkyne o tom, že navštevovala psychológa, odvolací súd preskúmal listinné dôkazy predložené žalobkyňou. Na č.l. 90 sa súdnym spise nachádza potvrdenie o psychologickom vyšetrení / psychoterapii vyhotovené G. O. C. (ambulancia klinickej psychológie) zo dňa 31.05.2012, v ktorom je uvedené, že žalobkyňa 1 navštívila prvýkrát jej ambulanciu 12.02.2011 v dôsledku úmrtia jej manžela pri ním nezavinenej autohavárii. U pacientky pretrvávala reaktívna depresia na stratu manžela a s tým súvisiace úzkostné stavy. Posledná psychoterapia bola dňa 24.05.2012, z dôvodu odchodu lekárky do penzie. Pri posledných návštevách perzistovala ešte úzkostnosť, sporadicky plačlivosť, beznádej, pocit prázdnoty, obava o syna, o svoju budúcnosť. Jedným z udržiavajúcich faktorov nestabilizovaného psychického stavu je aj vlekosť administratívneho doriešovania prípadu, čo bráni psychickému „uzavretiu kapitoly“ a brzdí možnosť adaptácie na skutkový stav. Z lekárskeho nálezu všeobecného lekára zo dňa 28.08.2012 vyplýva, že žalobkyňa 1 užíva antidepresíva. Žalovaný 1 namietal, že žalobkyňa nenavštevovala psychiatra, nie je uvedená diagnóza v zmysle zákona o zdravotnej starostlivosti, žalobkyňa nebola práceneschopná, uvedené potvrdenia nie sú lekárske posudky, pričom hodnotenie zdravotného stavu žalobkyne patrí výlučne špecialistovi. Odvolací súd ma za to, že pre účely posúdenia vzniku nároku žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy nie je potrebné skúmať duševný stav žalobkyne z hľadiska klasifikácie jej možnej diagnózy. Podstatné je to, či žalobkyňa smrťou manžela utrpela ujmu vo svojej osobnostnej sfére. Z potvrdenia G. C. je zrejmé, že žalobkyňa navštevovala jej ambulanciu viac ako rok, nešlo teda o jednorazovú návštevu. Popísané duševné útrapy korešpondujú s tým, čo badali na žalobkyni svedkovia v období po smrti jej manžela. Hoci je potrebné dať za pravdu žalovanému, že pokiaľ by v konaní bolo rozhodujúce ustáliť, či žalobkyňa trpela konkrétnou diagnózou, predložené potvrdenia by boli nedostačujúce, avšak na posúdenie otázky, či žalobkyňa utrpela v dôsledku straty manžela citovú ujmu sú vyššie uvedené listinné dôkazy v spojení s ďalšími vykonanými dôkazmi, najmä výsluchmi svedkov, plne dostačujúce na to, aby súd prijal záver, že takýto následok u žalobkyne nastal.

39. Ďalej žalovaný 1 namietal, že pri určení primeranosti výšky požadovanej náhrady ujmy, je potrebné v súlade so závermi NS SR v R 3/2022 stanoviť pomer okolností u osoby, ktorá zavinila vznik dopravnej nehody (99 %) a osoby, ktorá viedla vozidlo pod vplyvom návykových látok (1 %). Odvolací súd poukazuje na to, že v rozhodnutí publikovanom pod R 3/2022 bola riešená situácia, keď z dokazovania vyplynulo, že podiel na vzniku kolízie mal aj samotný zosnulý, a to s poukazom na judikát R 29/2001, z ktorého vyplýva, že okrem samotnej závažnosti ujmy je potrebné prihliadať aj na okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva. V uvedenej veci bolo zistené, že nebohý prechádzal cez cestu mimo prechodu pre chodcov. Odvolací súd má za to, že v prejednávanej veci (24Co/18/2023) bolo zistené, že k zrážke motorových vozidiel došlo tak, že žalovaný viedol motorové vozidlo zn. Mercedes Benz Vito za takých

okolností, že jazdil v smere do C. po rovnom úseku cesty, pričom z nezistených príčin prešiel do protismeru, kde došlo k čelnej zrážke s vozidlom manžela žalobkyne 1 zn. Opel Astra, pričom F. C. utrpel mnohopočetné zranenia a na mieste zomrel. Zo znaleckého posudku č. 46/2010, ktorý je obsahom pripojeného vyšetrovacieho spisu ČVS: ORP-355/OVK-SE-2010 je zrejme, že zosnulý p. C. sa pohyboval vozidlom dovolenou rýchlosťou, vo svojom jazdnom pruhu a na to, aby mohol zrážke zabrániť, nemal dostatok času a priestoru. Jeho jazda bola znalcom vyhodnotená ako správna. Hoci v krvi F. C. bola zistená prítomnosť návykových látok, táto skutočnosť nemala nijaký podiel na vzniku dopravenej nehody a nemožno konštatovať žiaden podiel jeho spoluzavinenia na dopravenej nehode. Odvolací súd nevidí dôvod prečo by sa od uvedeného znaleckého posudku mal odchýliť. Preto pokiaľ aj v krvi zosnulého bola zistená prítomnosť návykových látok, avšak táto skutočnosť nijako neovplyvnila okolnosti a príčinu vzniku dopravnej nehody, je potrebné mať za to, že táto skutočnosť nepôsobila ako faktor determinujúci vývoj a priebeh nehody, preto zníženie náhrady nemajetkovej ujmy následkom určenia podielu spoluzavinenia F. C. na dopravnej nehode nemá v danom prípade opodstatnenie.

40. Žalovaný 1 prostredníctvom svojho právneho zástupcu namietal, že ak by tvrdenia žalobkyne v návrhu na rozvod boli nepravdivé, potom ide o tzv. procesné klamstvo s následkom straty sporu. Odvolací súd súhlasí s tým, že žalobca je povinný pravdivo a úplne opísať rozhodujúce skutočnosti. Je zrejme, že žalobkyňa si uplatnila svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy bez toho, aby uviedla, že podala návrh na rozvod. Tu je však namieste zdôrazniť, že ak žalobkyňa uviedla, že stratou manžela utrpela citovú ujmu, uvedené sa vzájomne nevylučuje s tým, že ich manželstvo nemuselo byť harmonické. Pokiaľ by tvrdenia v návrhu na rozvod, o ktorých žalobkyňa dodatočne uviedla, že sú nepravdivé a chcela návrhom manžela len naplašiť, porušenie povinnosti tvrdiť pravdivo a úplne by sa mohlo týkať len konania o rozvod manželstva. V prejednávanej veci žalobkyňa podľa odvolacieho súdu neuviedla skutočnosti, ktoré by sa ukázali ako nepravdivé.

41. Žalovaný 1 argumentoval aj tým, že na výšku náhrady nemajetkovej ujmy je potrebné aplikovať zákon č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov a poukazoval na stanovisko NS SR sp. zn.: 1Cdo/113/2022 a 8Cdo/191/2020. Odvolací súd dáva po pozornosti ust. § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu. Týmto osobitným predpisom je zákon o obetiach trestných činov, ktorý v § 13 zakotvuje, že celková suma odškodnenia poskytnutá podľa tohto zákona nesmie presiahnuť päťdesiatnásobok sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu. Z uvedeného je zrejme, limitácia maximálnej prípustnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy je daná zákonom len v prípade, ak k nemajetkovej ujme dôjde podľa zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Na výšku nemajetkovej ujmy priznávanej podľa ust. § 11 a 13 OZ sa uvedená limitácia nevzťahuje a výška nemajetkovej v takomto prípade závisí od voľnej úvahy súdu. Rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Cdo/113/2022 sa síce týkalo náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej dopravnou nehodou, ale Najvyšší súd SR zákon o obetiach trestných činov na určenie výšky nemajetkovej ujmy neaplikoval, ani sa bližšie nezaoberal touto problematikou, len skonštatoval v bode 7., že súd tak učinil súdu prvej inštancie. V rozhodnutí sp. zn.: 8Cdo/191/2020 išlo o náhradu ujmy spôsobenú nezákonným rozhodnutím.

42. Pokiaľ ide o nárok žalobcu 2 na náhradu nemajetkovej ujmy, jeho existenciu nespochybňoval ani žalovaný 1, ani žalovaný 2. Namietali však jeho výšku. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000,- eur (zo žalovanej sumy 16.600,- eur) s odôvodnením, že prihliadal aj na samotnú osobu otca, jeho postavenie a vzťah k rodine. Otec maloletého viedol z hľadiska stability zamestnania neusporiadaný život, nemal stálu prácu, prácu často menil. Vo vzťahu k rodine a svojmu synovi bol do určitej miery nezodpovedný. Okrem toho, ako už bolo preukázané, otec maloletého požíval návykové látky, pričom prevažnú mieru zodpovednosti za starostlivosť o rodinu prenechával na svoju manželku. Všetky tieto aspekty konania a správania sa zomretého mali tiež vplyv na maloletého a treba ich považovať za súčasť vzťahu medzi otcom a synom, nakoľko osobnosť otca a jeho správanie má podstatný vplyv na vývoj osobnosti dieťaťa. S uvedenými závermi súdu prvej inštancie sa odvolací súd nemôže stotožniť. V čase smrti F. C. mal žalobca 2 len 5 rokov. Je irelevantné, či z pohľadu súdu prvej inštancie bolo možné správanie a povahu otca posudzovať ako nevyhovujúce a nenapĺňajúce štandardy „starostlivého rodiča“, citová ujma na strane maloletého nastala už len pretrhnutím jeho citových väzieb na otca, stratou mužského vzoru, limitáciou rodinného života, prežívania zážitkov s otcom, plnohodnotného trávenia času s ním a z pohľadu odvolacieho súdu aj

pocitom straty bezpečia, ktorý vytvára už len prítomnosť rodiča v živote dieťaťa, s ktorým má vytvorené citové väzby. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že neb. F. C. učil syna na bicykli, majstrovat' auto, chodil s ním von, keď žalobkyňa 1 v nedeľu varila. Svedkyňa I. C. – J. potvrdila, že syn o otcovi často rozprával, najmä kde s ním bol. Svedkyňa I. J. st. spomínala, že už len oznámenie smrti otca vnukovi bola traumatizujúca udalosť. Svedok F. J. uviedol, že vnuk otca spomína. Svedkyňa K. C. pri svojom výsluchu pred súdom prvej inštancie dňa 04.02.2014 uviedla, že počula vnuka, ako hovorí spolužiačke zo škôlky, že by chcel otcovi vrátiť život. Bolo ho treba zamestnať, rozprávať sa s ním, aby čím menej myslel na otca, lebo to bolo pre neho veľmi ťažké. V mobile má fotku svojho otca. Svedok L. C. vypovedal, že vnuk nechápal, že kde je tato, videl, že nemá radosť v očiach, mal smútok.

43. Podstatou a účelom nemajetkovej ujmy v peniazoch je poskytnúť fyzickej osobe, ktorej osobnostné právo bolo porušené, priznanie peňažnej satisfakcie. Keďže skutočnú ujmu nie je možné presne zistiť (dá sa len predpokladať), výška nemajetkovej ujmy sa nedá presne vyčíslit' a teda ani preukázať. Ani voľná úvaha súdu pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy však nesmie byť bezbrehá. Z prehľadu náhrady nemajetkovej ujmy priznávanej súdmi zverejneného Národnou bankou Slovenska vyplýva, že priemerná výška priznanej náhrady podľa typu vzťahu bola v roku 2019 vo výške 5.000,- eur pre manžela, v roku 2021 vo výške 15.000,- eur pre dieťa a 14.000,- eur pre manžela a v roku 2022 vo výške 22.600,- eur pre dieťa a 21.000,- eur pre manžela. Podľa odborného článku uverejneného v Bulletin slovenskej advokácie č. 9/2017 možno takisto získať prehľad o výške nemajetkovej ujmy priznávanej súdmi, napr. v konaní Okresného súdu Trenčín sp. zn.: 27C/107/2012 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne sp. zn.: 4Co/658/2014 výška priznanej ujmy manželovi 50.000,- eur (rýchlosť, chodkyňa mimo prechodu), v rozhodnutí OS MT sp. zn.: 11C/40/2013 v spojení s rozhodnutím KS ZA sp. zn.: 7Co/578/2014 suma 45.000,- eur manželovi (náraz nákladného vozidla do pred ním idúceho osobného vozidla), OS BR sp. zn.: 2C/61/2010 v spojení s KS BB sp. zn.: 12Co/465/2014 vo výške 33.500,- eur manželke a 33.500,- eur dieťaťu (vysoká rýchlosť, v obci do protismeru), OS SE sp. zn.: 4C/58/2010 v spojení s KS TT sp. zn.: 10Co/137/2013 vo výške 22.130,- eur manželke a 22.130,- eur dieťaťu (nedostatočná pozornosť vedeniu vozidla, nepripútaný spolujazdec), OS TO sp. zn.: 5C/351/2013 v spojení s KS TN sp. zn.: 8Co/470/2014 dieťaťu 10.000,- eur (chyba v jazde do protismeru) atď. Z pohľadu odvolacieho súdu sa žalovaná výška náhrady ujmy požadovaná žalobkyňou vo výške 8.500,- eur a žalobcom 2 vo výške 16.600,- eur nijako nevymyká obvykle priznávaným náhradám nemajetkovej ujmy súdmi v obdobných prípadoch.

44. Pokiaľ ide o námietku žalovaného 1, že sa žalobcom osobne ospravedlnil, nahradil časť nákladov vo výške 1.000,- eur a 100,- eur spojených s pohrebom, doniesol žalobcom kvety, hračku a sladkosti a následne došlo k plneniu zo strany žalovaného 2 vo výške 10.000,- eur v prospech žalobcu 2, čo je z pohľadu žalovaného 1 dostatočnou satisfakciou pre žalobcov, odvolací súd uvádza: podľa § 13 ods. 1 a 2 OZ fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa odstránili následky zásahov do práva na ochranu jej osobnosti a aby jej bolo dané primerané zadost'učinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadost'učinenie podľa odseku 1, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. V danom prípade došlo tragickou smrťou F. C. k nenapraviteľnej citovej ujme a zásahu rodinného a súkromného života žalobcov v takej miere, že ospravedlnenie, hoci vykonané osobne, drobné darčeky a náhrada nákladov spojených s pohrebom nemožno považovať za postačujúcu satisfakciu. Pokiaľ ide o náhradu sumy 10.000,- eur, túto plnil žalovaný 2 (poisťovňa) a stalo sa tak až po rozhodnutí Krajského súdu v Trnave č. k. 24Co/254/2016-473 zo dňa 31. januára 2018, ktoré bolo neskôr NS SR zrušené.

45. Na základe vyššie uvedeného vo vzťahu k žalobkyňi 1 potom odvolací súd vychádzal z toho, že strata manžela spôsobila vo sfére jej osobnostných práv citovú ujmu, ktorú nemožno napraviť. Jej kompenzácia v podobe náhrady nemajetkovej ujmy bola odvolacím súdom posúdená s prihliadnutím na prežívanie citovej ujmy v podobe straty manžela, s ktorým mala vytvorené citové väzby. Odvolací súd zohľadnil aj tú skutočnosť, že vzťah žalobkyne 1 a jej manžela bol narušený hádkami a nezhodami, ktoré vyústili do podania návrhu na rozvod, avšak z vykonaného dokazovania mal odvolací súd za to, že napriek uvedenému, žalobkyňa strata jej manžela hlboko zasiahla a prejavila sa nielen prežívaním smútku a úzkosti, ktoré si vyžiadalo návštevy u psychológa, ale najmä vážnym zásahom do rodinného a súkromného života. Žalobkyňa 1 si uplatnila žalobou náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 8.500,- eur. S prihliadnutím na uvedené, odvolací súd považoval za primeranú náhradu ujmy len vo výške 4.000,- eur, preto zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie tak, že zaviazal žalovaného 1 a žalovanú 2 na zaplatenie žalobkyňi 1 sumu v uvedenej výške (výrok III.) a vo zvyšku, teda uplatnenej časti nároku vo výške 4.500,- eur zamietajúci rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (výrok IV.). Pokiaľ ide

o žalobcu 2, ktorý bol v čase smrti svojho otca maloletým dieťaťom, citová ujma a zásah do súkromia bol umocnený nielen nízkym vekom žalobcu 2, ale aj nespochybniteľnou hlbokou nenapraviteľnou stratou otca, s ktorým prišiel o možnosť rozvíjať svoj vzťah a naplňať svoje potreby ako dieťa. Odvolací súd preto považoval za potrebné u žalobcu 2 vyhovieť žalobe o náhradu nemajetkovej ujmy v plnom rozsahu a keďže už k plneniu vo výške 10.000,- eur zo strany žalovanej 2 došlo a v tejto časti bola žaloba vzatá späť (výrok I.), zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie tak, že zaviazal žalovaného 1 a žalovanú 2 na zaplatenie žalobcovi 2 sumy vo výške 6.600,- eur, teda zostávajúcu uplatnenú čiastku (výrok III.).

46. Pokiaľ ide o spôsob plnenia, žalobcovia sa domáhali zaplatenia žalovaných čiastok od žalovaných 1 a 2 spoločne a nerozdielne. Odvolací súd zastáva názor, že pre posúdenie, či ide o samostatné spoločenstvo alebo nerozlučné spoločenstvo je rozhodujúca povaha predmetu konania vyplývajúca z hmotného práva. Tak, kde hmotné právo neumožňuje, aby predmet konania bol prejednaný a rozhodnutý samostatne voči každému spoločníkovi, ide o nerozlučné spoločenstvo. V danom prípade má odvolací súd za to, že žalobcovia sa mohli domáhať samostatnou žalobou svojho nároku buď žalovaného 1, alebo žalovanej 2, preto o nerozlučné spoločenstvo ísť nemôže. Bolo preto namieste zaviazat' žalovaných na plnenie tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného (výrok III.). Odvolací súd len dodáva, že spôsob plnenia nijako nedeterminuje povahu plnenia a vzhľadom na to, že žalobcovia sa domáhali plnenia od oboch žalovaných spoločne a nerozdielne, určenie, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného, nie je iným plnením, teda nemôže ísť o rozhodnutie ultra petitem.

47. Podľa § 396 ods. 1 a 2 CSP, ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie. (ods. 2) Ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

48. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

49. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania potistrane.

50. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

51. Ak odvolací súd mení rozhodnutie súdu prvej inštancie, rozhodne vo svojom rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, opäť i o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie, ako aj o nároku na náhradu trov odvolacieho konania. V uvedenom nároku, ktorý tvorí jeden celok, musí byť premietnutý úspech strany v celom konaní, ktorý závisí od zmeňujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu. Podľa nálezu ÚS SR sp. zn. III. ÚS 475/2018 (13/2021), zmyslom novej právnej úpravy Civilného sporového poriadku nebola snaha zákonodarcu sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania koncepčne celkom odchýliť od pravidla pôvodne vyjadreného v § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku. Záver súdu absolútne vylučujúci osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, nemožno akceptovať a takáto interpretácia § 255 Civilného sporového poriadku súdom nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky. Z obsahu samotného nálezu je zrejmé, v prejednávanej veci išlo takisto o náhradu nemajetkovej ujmy. Odvolací súd dospel k záveru, že berúc na zreteľ vyššie uvedené závery ÚS SR, bolo potrebné žalobcom, ktorí boli úspešní v rozsahu priznanej náhrady nemajetkovej ujmy stanovenej voľnou úvahou súdu a v prípade žalobcu 2 bolo potrebné pričítať mu úspech v konaní aj tým, že žalovaný 2 plnil po podaní žaloby v dôsledku čoho bolo konanie čiastočne zastavené v dôsledku zavinenia žalovaného 2. Potom bolo potrebné priznať žalobcom 1 a 2 voči žalovaným 1 a 2 nárok na náhradu trov pred súdom prvej inštancie (sp. zn.: 4C/154/2011), odvolacích konaní (sp. zn.: 24Co/280/2014, sp. zn. 24Co/254/2016 a sp. zn.: 24Co/18/2023) a dovolacieho konania (sp. zn.: 2Cdo/223/2020) v plnom rozsahu (výrok V.)

52. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP). Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ

uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).